

Velike banke v New Yorku imajo koristi od dolarske diplomacije

Direktorji so največji zagovorniki in podporniki Marshallovega načrta. Trošenje denarja v Evropi dvignilo profite

New York, 17. marca.—Velike newyorške banke imajo sedaj več zunanji vlog neko kdaj prej in zanje profite iz dolarske diplomacije Trumanove administracije. Poplava zunanjih držav z ameriški dolarji je materialno prispevala k grmadenju profitov newyorških bank. To dejstvo pojasnjuje, zakaj se direktorji bank navdušujejo za Marshallov načrt.

Milijarde dolarjev, ki se sipljejo iz ameriške blaginje v Evropo, so pomagale bankam v dveh ozihih. Trgovina z zunanjimi državami, v kateri igrajo banke veliko vlogo, se je povečala kot posledica pomožnega programa. Istočasno so se dvignile bilance bank.

Bilance so zadržive, ker prispevajo k grmadenju profitov z investicijami. Newyorške banke imajo v bistvu monopol nad investicijami.

Vloge zunanji bank v New Yorku znašajo sedaj \$2,125,000,000, trikrat večjo vsoto v primeru z ono v predvojni dobi. Porast se pripisuje razširjanju ameriškega denarja v tujih državah. V tem je vključeno daniro-posojilo \$3,750,000,000 Veliki Britaniji, pomoč Grčiji, Turčiji in latinski Ameriki.

Veliko trojico med newyorškimi bankami na polju mednarodnih financ tvorijo banke National City, Chase National in Guaranty Trust Co. Vse vzdržujejo podružnice v zunanjih državah. Te so se zrušile v vojnih letih, po vojni pa so bile, v naglici zgrajene nove. Samo banka National City ima čez 4,000 uradnikov in uslužbencev v tujini.

Winthrop W. Aldrich, načelnik odbora direktorjev banke Chase National, je nedavno informiral delničarje, da so zuna-

Zasedanje čehoslovaškega parlamenta

Dvesto civilistov aretiranih po preobratu

Praga, Čehoslovakijska, 17. marca.—Parlament se bo danes sestel na zasedanju. Odredba glede sklicanja zasedanja je bila izdana v imenu dr. Edwarda Beneša, predsednika republike.

Na dnevi red bo prišla zadeva aretacije petih poslancev, ki so obtoženi izdajstva. Parlament bo odločil glede odvzeta imunitete tem poslancem. Ako jim bo imuniteta odvzeta, bodo postavljeni pred sodišče. Posebni odbor parlamenta je priporočal odvzete imunitete.

Med poslanci so Vladimir Krajina, bivši tajnik narodne socialistične stranke; Jan Ursin, bivši pomočnik premierja; Fedor Hodža, bivši tajnik slovaške demokratske stranke, in Aloiz Čížek, pomočnik Krajine. Levičarski list Prace poroča, da sta Krajina in Čížek pobegnili iz Čehoslovakijske v času vladne krize in preobrata, ki je bil končan s popolno zmago komunistov. List pravi, da je pobegnil tudi Jaroslav Drabek, narodni socialist. On je bil prosekutor na obravnavi proti Karlu Franku, nacističnemu "protektorju" Čehoslovakijske.

Nepotrjena vest pravi, da je pobegnil čez mejo Vojta Beneš, brat predsednika republike.

Justični minister Aleš Čepička je naznanil, da je bilo 200 civilistov aretiranih v teku in po nekrvavi revoluciji, ki je potisnila komuniste na krmilo Čehoslovakijske. Ali so bili aretirani tudi vojaški častniki, Čepička ni povedal.

BRITSKA VLADA ODREDILA NADZIRANJE 'PREVRATNIH' ELEMENTOV

London, 17. marca.—Po študiju metod, katerih so se poslužili komunisti v Čehoslovakijski, kjer so dobili vso oblast, so socialistični vladarji Velike Britanije izdali odredbe in navodila Scotland Yardu in protispijskemu departmentu armade, naj strogo nadzirata aktivnosti prevratnih elementov.

Delavska vlada premierja Attleeja je alarmirana zaradi preobrata v Čehoslovakijski. Zda se je odločila za preprečitev infiltracije komunistov in sopotnikov komunistov v njene departmente in strokovne unije.

Scotland Yard, organizacija detektivov, in protispijski departament armade bosta imela svoje agente v vladnih uradih in tovarnah, v katerih so komunisti aktivni. Vlada je namreč ugotovila, da je komunistična stranka začela smoteno kam-

Domače vesti

Iz Clevelanda

Cleveland.—Po kratki bolezni je v bolnišnici umrl Anton Colarič, star 58 let, doma iz Slivnice, fara Sv. Križ, Dolenjsko, v Ameriki od 1912, član SDZ, soc. kluba, plesarske unije in delničar SND. Tukaj zapuščala žena, sina, poročeno hčer in sestro Anno Butkovič, v Italiji pa sestro Margaret Završnik iz Collinwooda se nahaja v bolnišnici Hanna House, kjer je prestala operacijo. — Frances Oražen je v bolnišnici Charity radi operacije, John Hrvatini iz Collinwooda pa v clevelandski kliniki, kjer je tudi prestal operacijo. — Iz bolnišnice se je vrnil Jack Brgoč.—Pri družini Anthony Godina v Euclidu so se oglašile rojnice in pustile prvorojenčka, pri družini Malvin Malz pa hčerko.

Nov grob v Wisconsinu

Willard, Wis.—Po dolgi bolezni je umrl Joseph Pekol, star 65 let, doma iz Gombič pri St. Vidu, Dolenjsko, v Ameriki od 1901, član KSKJ. Do leta 1912 je živel v Rockdalu pri Jolietu, Ill., od tedaj pa v tej naselbini, kjer si je razvil lepo farmo. Zapuščala žena, štiri sinove in tri hčere.—V bolnišnici se nahaja A. Bizjak, Stanley Pekol in žena Antona Zupanca.

Smrt v starem kraju

Johnstown, Pa.—Michael Krofina, član društva 82 SNPJ, je prejel vest iz starega kraja, da je v Malih Brunicah pri Novem mestu 31. jan. umrl njegov oče v starosti 85 let. Pred 50 leti je bil tudi on v Ameriki. V starem kraju zapuščala hčer, tukaj pa njega. Mati oziroma žena pokojnika je leta 1943 postala žrtev italijanskega nasilja, ko je bila požgana njih vas, kakor tudi štiri sosedne vasi. Ona je bila tudi mati Franke Pavliča, ki živi v Clevelandu.

Ustreljen v Nemčiji

New York.—Slovenska družina Frank Perk iz Ridgewooda, N. Y., je bila obveščena, da je bil v Nemčiji iz zasede ustreljen njih sin Sgt. Frank Perk, ki je služil v okupacijski armadi. Ustreljen je bil v mestu Midlinger. Njegovo truplo bo pripeljano domov.

Apel na žide in Arabce za premirje

Lake Success, N. Y., 17. marca.—Ameriška delegacija bo morda glasovala za predlog, naj člani varnostnega sveta Združenih narodov vodijo zaslišanja o preobratu v Čehoslovakijski, kjer so komunisti dobili vso oblast. Zaslišanje je predlagal Hernan Santa Cruz, čilejski delegat.

Zaslišanje o preobratu v Čehoslovakijski

Lake Success, N. Y., 17. marca.—Ameriška delegacija v Kitajski so apelirale na žide in Arabce v Palestini za sklenitev premirja, ki naj bi ustavilo bitke med njimi. Rusija, ki je udeležena v diskusijah o Palestini, se ni pridružila apelu. Zavzela je stališče, da posvetova-

Arabci ogrožajo mir v Palestini

Francoski delegat priporočal odložitev akcije

Lake Success, N. Y., 17. marca.—Posvetovanja Združenih narodov o situaciji v Palestini so povzročila značilen preokret, ko sta Amerika in Rusija naznanili, da se strinjata z resolucijo, ki pravi, da oborožene arabske grupe, ki prihajajo v Palestino, ogrožajo mir. Resolucija poziva arabske dežele, včlanjene v Združenih narodih, naj odpokličejo "sovražne elemente" iz Palestine.

Kitajska, članica varnostnega sveta, je načelno priznala, da situacija v Palestini ogroža svetovni mir, toda zvrnila je krivdo za situacijo na žide in Arabce. Sirski delegat Ferris el Khouri je dejal, da je prihajanje Arabcev v Palestino iz drugih dežel neznačno v primeru z nelegalno infiltracijo židov.

Francoski delegat Alexander Parodi je priporočal odložitev akcije

Parodi je priporočal odložitev akcije. Varnostni svet naj bi ugotovil, ali situacija v Palestini v resnici ogroža svetovni mir. Ako bo ugotovil, da ogroža mir, naj se odloči za potrebno akcijo.

Vlada naj pojasni stališče o vojni

New York, 17. marca.—Henry A. Wallace, kandidat za predsednika Združenih držav, je dejal, da je prišel čas, ki zahteva, da vsi ljubitelji miru zahtevajo pojasnila od voditeljev vlade, ali so za vojno. On in Albert J. Fitzgerald, predsednik unije United Electrical, Radio & Machine Workers CIO, sta se sestala s častniki. Fitzgerald je naznanil, da se bo dejansko udeležil kampanje za izvolitev Wallacea za predsednika Združenih držav kljub opoziciji s strani voditeljev CIO.

Marshall zavrnil jugoslovanski protest

Washington, D. C., 17. marca.—Državni tajnik Marshall je zavrnil protest jugoslovanskega poslanika Kosanovića proti navzočnosti admirala Horthyja, bivšega ogrskega regenta, na svatbi Sama Woodsa, ameriškega konzula v Monakovu, Nemčija. Marshall je odgovoril na protest, da je bila svatba privatna zadeva. Horthy je na listi vojnihi zločincev jugoslovanske vlade, toda kljub temu je deležen zaščite ameriške vojske oblasti v Nemčiji.

Tretja stranka na glasovnici v Californiji

San Francisco, Cal., 17. marca.—Kandidati tretje stranke bodo prišli na glasovnico pri primarnih volitvah v tej državi. Na peticije je bilo nabranih čez 250,000 podpisov. Kandidat za predsednika Združenih držav na listi tretje stranke je Henry A. Wallace. Demokrat in državni poslanec John B. Cooke je dejal v državni zbornici, da tretja stranka pomeni konec Trumanu v Californiji.

Danska naznanila sklenitev pogodbe

Copenhagen, Danska, 17. marca.—Vlada je naznanila sklenitev trgovske pogodbe z Veliko Britanijo. Danska bo pošiljala Veliki Britaniji maslo, špeh in jajca, v zameno pa bo dobivala premog, železo in jeklo. Pogajanja glede sklenitve pogodbe so trajala več tednov.

PREISKAVA STAVKE KLAVNIŠKIH DELAVCEV

Truman imenoval odbor na podlagi Taft-Hartleyevega zakona

Chicago, 17. marca.—Predsednik Truman je šestnajst ur po oklicu stavke proti klavniškim kompanijam imenoval posebni preiskovalni odbor, čigar naloga je ugotovitev dejstev v konfliktu med unijo CIO in kompanijami. V stavki je udeleženo 100,000 delavcev v Chicagu in drugih mestih.

POLICIJA STRAŽI KLAVNICE

Člani odbora so Nathan P. Feinsinger, profesor prava na državni univerzi v Wisconsinu in bivši član federalnega delavskega odbora; Pearce Davis, načelnik policijskega oddelka; in Walter V. Schaefer, profesor prava na univerzi Northwestern.

Naloga odbora je sestava poročila do 1. aprila. To bo predloženo predsedniku Trumanu. Nanašalo se bo na vsa dejstva v konfliktu. Truman je imenoval odbor na podlagi Taft-Hartleyevega zakona. Predsednik bo potem morda pozval federalnega justičnega tajnika Clarka, naj gre pred sodišče in dobi injunkcijo, da se stavka začasno konča.

Volitve v tovarni Sebastian Hat Co.

Chicago.—Sebastian Hat Co. je pristala na volitve, pri katerih bodo delavci odločili, ali so za unijo United Hatters, Cap & Millinery Workers ADF kot predstavstvo pri kolektivnih pogajanjih ali ne. Vršile se bodo v tovarni kompanije 7. aprila pod nadzorstvom federalnega delavskega odbora. Volitve bodo tajne in delavci bodo imeli priliko, da se izrečejo za unijo kot predstavstvo pri kolektivnih pogajanjih.

Znižanje števila lordov v britski zbornici

London, 17. marca.—Politični krogi poročajo, da bo število lordov v zbornici znižano na 300. Sedanje število je 800. Lordi niso izvoljeni, temveč podedujejo pozicije v zbornici. Za znižanje števila lordov so se odločili člani Attleejeve vlade.

Štavlja uslužbencev železnice odložena

Chicago, 17. marca.—Stavka uslužbencev električne železnice North Shore Line je bila odložena do 27. marca. Naznanilo pravi, da se bodo reprezentanti unije in kompanije sestali v Washingtonu 23. marca in razpravljali o rešitvi spora. Unija,

ŠESTA DEMOBILIZACIJA V RUSIJI PO ZAKLJUČENJU VOJNE ODREJENA

Moskva, 17. marca.—Sovjetska unija je odredila šesto demobilizacijo po zaključenju svetovne vojne. Zadevni dekret je bil objavljen včeraj.

Značilno je, ker je bila demobilizacija odredjena en mesec pred splošnimi volitvami v Italiji in v času, ko so odnosi med Rusijo, Ameriko, Veliko Britanijo in drugimi zapadnimi evropskimi državami padli na najnižjo točko. Akcija je dokaz, da Sovjetska unija kljub kritični situaciji ne vidi možnosti izbruh nove vojne v bližnji bodočnosti.

Dekret določa demobilizacijo vseh vojakov z izjemo onih v starosti 21 in 22 let. Vsi starejši vojniki bodo demobilizirani ta mesec.

Prva demobilizacija je bila odredjena v juniju 1. 1945, druga v

Čez 300,000 rudarjev počiva

Vlada se ni odločila za akcijo

Pittsburgh, Pa., 17. marca.—Produkcija premoga je padla na nizko točko, ker čez 300,000 izmed 400,000 rudarjev na polju mehkega počiva. Rudarji so podprli Johna L. Lewisa, predsednika unije UMWA, in njegovo zahtevo, da morajo operatorji plačevati pokojnino sto dolarjev na mesec rudarjem, ki so stari 60 in več let ter delajo v premogovnikih 20 let.

ITALIJA IN FRANCIJA ŠE DALEČ NARAZEN

Državi ne bosta dosti prispevali k Marshallovemu načrtu

DOLGA POGAJANJA BREZPLODNA

Rim, 17. marca.—Izgledi, da bosta Italija in Francija prispevali k Marshallovemu načrtu glede ekonomskega okrevanja in rehabilitacije zapadne Evrope, so megljeni. Dokaz je v orezplodnih pogajanjih med italijanskimi in francoskimi delegati glede ustanovitve ekonomske ali vsaj carinske unije med državama.

Pogajanja so se pričela v maju lanskega leta. Šele zdaj sta se Italija in Francija sporazumeli, da je ideja ekonomske unije dobra, ako se bi izvedla. V soglasju je z Marshallovim načrtom, da se morajo zapadne evropske države zediniti glede samopomoči.

Italijanski zunanji urad je o risal potek pogajanj. Desničarski tisk je pozdravil poročilo urada kot dokaz, da bosta Italija in Francija prvi državi v Evropi, ki bosta prispevali k Marshallovemu načrtu. Namignili so, da bo ekonomska unija kmalu formirana.

To je pretiravanje. V resnici sta Italija in Francija še daleč narazen. Pogajanja niso v bistvu prinesla nobenega rezultata. Konflikt med uradnim optimizmom in realnim dejstvom ni zagotetka. Vladi Italije in Francije se zavedata, da ekonomska unija med državama ni mogoča. Tekmovalki sta na tržiščih že stoletja in vsaka je razvila svojo ekonomijo za zaščito lastnih interesov.

Italija in Francija se zavedata, da bi vzele najmanj 50 let za formiranje ekonomske unije. Marshallov načrt je zdaj na pozorni s pogojem, da se morajo zapadne evropske države sporazumeti glede samopomoči. Iz tega razloga skušata Italija in Francija ustvariti vtis, da so pogajanja med njima uspešna.

Poročilo italijanskega zunanjega urada priznava, da so nastale poteškoče in ovire, katere bodo morale biti odstranjene pred ustanovitvijo ekonomske unije med Italijo in Francijo.

General Meyers odveden v ječo

Washington, D. C., 17. marca.—General Bennett E. Meyers, ki je bil na obravnavi pred federalnim sodiščem spoznan za krivega, da je prisilil svoje bivše bizniške tovariše za krivo prisego, je bil odveden v ječo. Sodnik Alexander Holtzoff ga je obsodil v zapor do 20 mesecev do pet let. Sodišču so bili predloženi dokazi, da je Meyers naredil profit \$150,000 z oddajanjem kontraktov svoj kompaniji v vojnem času. Robert T. Bushnell, odvetnik generala, je naznanil, da bo vložil priziv proti obsodbi.

Ekonomski zvezi zapadnih evropskih držav

Pariz, 17. marca.—Velika Britanija in Francija sta odprli konferenco v Parizu o Marshallovem načrtu in pozvali države v zapadni Evropi, naj ustanove ekonomsko zvezo s podporo ameriških dolarjev. V to zvezo naj bi prišle tudi tri okupacijske cone zapadne Nemčije. To je druga konferenca o Marshallovem načrtu v Parizu. Odprl jo je francoski zunanji minister Georges Bidault. V svojem govoru je poudarjal, da je komunizem napredoval od prejšnje konference v jeseni lanskega leta in da bo treba storiti korake za ustavitve pohoda komunizma.

